

Marko Kilpi kok

Toimenpidealoite hoidollisen kiinnipitämisen mahdollistamisesta lastensuojelussa

Eduskunnalle

Tällä hetkellä lastensuojelulaissa kiinnipitäminen tarkoittaa lapsen fyysistä kiinnipitämistä. Sen tarkoituksena on tilanteen rauhoittaminen ja pysäyttäminen tai lapsen tai toisen henkilön suojaaminen. Minkäänlaisten välineiden käyttö ei ole sallittua. Kiinnipitämisen on oltava luonteeltaan hoidollista ja huollollista ja kohtuullisessa suhteessa siihen hyväksyttävään lopputulokseen nähden, jota sillä tavoitellaan.

Uudessa lakiehdotuksessa kiinnipitäminen ei olisi enää hoidollinen toimenpide. Tässä otettaisiin takapakkia alan ammattilaisten mukaan, sillä heidän näkemyksensä mukaan kiinnipidon tärkein elementti on edelleen sen hoidollisuus. Voi olla kyse tilanteesta, jossa lapsi huomiota hakeakseen hyökkää ohjaajaa kohden lyöden, putkien ja purren, koska ei vielä osaa hakea huomiota muilla, sallittavilla keinoilla tai on ennen sijoitusta tottunut saamaan huomioita ainoastaan tällä sopimattomalla käytöksellä tai ei osaa purkaa muilla keinoin hankalaa oloaan. Silloin lapsen pysäyttämiseksi täytyy ottaa kiinni käsistä, ohjata hänet rauhoittumaan sivummalle tai napata lapsi syliin tai kainaloon. Myös näissä tilanteissa on lain mukaan kyse kiinnipidosta ja sellaisena se kirjataan. Samoin on esimerkiksi psyykkisesti oireilevan, itsetuhoisen nuoren kanssa: jos nuori on esimerkiksi viillellyt itseään ja tarvitsee terveydenhuollon palveluita, voidaan vaikkapa ambulanssia odoteltaessa istua vieretysten käsistä kevyesti kiinni pitäen ja näin rauhoittaa lasta, auttaa häntä koostamaan omaa mieltään. Toisaalta ollaan lähellä ja valmiita toimimaan, ettei lapsi pääse enää satuttamaan itseään. Edellä olevat ovat lastensuojelulaitosten arjesta pari käytännön esimerkkiä, joissa kiinnipito on täysin hoidollista.

Kiinnipidossa ei tarvitse käyttää voimaa, kun se on lähinnä rauhoittumista varten. Hoidollisessa kiinnipidossa tärkeässä osassa on vuorovaikutus lapsen kanssa ja tunteiden välittäminen. Hoidollisessa kiinnipidossa ohjaajat pyrkivät omalla toiminnallaan sekä omalla sanattomalla ja sanallisella viestinnällään välittämään lapselle tunteen siitä, ettei hänellä ole hätää, ettei hän ole yksin hankalan olonsa kanssa ja että aikuiset auttavat lasta pääsemään siitä yli.

Sanalla kiinnipito on monta erilaista merkitystä ja käytännön toteutustapaa. Lastensuojelussa toteutettavalla hoidollisella kiinnipidolla ei ole mitään tekemistä autoritäärisen, lasta ylhyäältäpäin ohjaavan kasvatuksen tai lapsen minkäänlaisen alistamisen kanssa. Kiinnipito on lastensuojelun ammattilaisten mielestä yksi todella toimiva hoidollinen työmenetelmä. Lakiuudistuksen jälkeen näin ei enää olisi. Onko se oikea suunta, jos ajatellaan lasten parasta?

Toimenpidealoite TPA 55/2025 vp

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, että lastensuojelulaki jatkossakin mahdollistaa hoidollisen kiinnittämisen.

Helsingissä 17.9.2025

Marko Kilpi kok